

LÉČBA KREVNÍ PLAZMOU: BEZPEČNÁ, RYCHLÁ, ÚČINNÁ

HEALTH

METODA

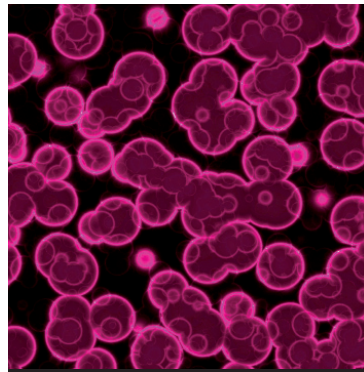
BUDOUCNOSTI

ČÍM DÁL VÍCE LIDÍ MÁ PROBLÉMY S ARTRÓZOU. JE TO MOŽNÁ PARADOXNÍ, ALE **DOPLÁCÍ NA TOLIK DOPORUČOVANÝ SPORT.** JAKKOLI JE TOTIŽ POHYB PŘÍNOSEM PRO NAŠE SRDCE A PLÍCE, KLOUBY JÍM TRPÍ. POMŮŽE JIM **LÉČBA KREVNÍ PLAZMOU?**

Naše tělo se v čase opotřebovává. A zdá se, že čím dál rychleji. Bývalých vrcholových sportovců jsou plné čekárny, a to jim je jen

okolo čtyřiceti let. Zkušený ortoped Milan Kutáček se tomu ale ani trochu nediví: „Je to, jako bychom si koupili nové auto a co nejdříve s ním jezdili. Jednotlivé součástky

se časem opotřebují a stejně je to i s lidským organismem.“ Naštěstí je dnes už medicína tak daleko, že se umí vypořádat i s opotřebováním organismu. A ukazuje se, že jednou

VLASTNÍ KREV JE DOBRÝ POMOCNÍK

Pro léčbu pomocí metody ACP se používá plazma odstředěná z odebrané vlastní krve pacienta, kterému je aplikována zpět do postiženého místa. Aplikace růstových faktorů v plazmě má široký rozsah použití u bolestivých šlachových a vazivových úponů v oblasti ramene (chronické poškození tzv. rotátorové manžety), lokte (tzv. tenisový loket), kyčle (bolesti třísel u sportovců), kolene (tzv. skokanské koleno) nebo Achillovy šlasy. Jedinečnou výhodou této aplikace je použití tam, kde není možné použít injekční aplikaci kortikoidů pro riziko přetržení šlasy nebo vazy a jiná konzervativní terapie selhává. V těchto indikacích v naprosté většině případů stačí jednorázová aplikace. Aplikace růstových faktorů v plazmě do kloubů při poškození chrupavek včetně artrózy je předmětem intenzivního výzkumu se slibnými výsledky. K dosažení léčebného efektu je ale potřeba aplikace 4–6 dávek.

z nejvíce perspektivních metod je léčba krevní plazmou. *Mezi pacienty je o ní zájem i přesto, že si ji hradí sami.*

IDEÁLNÍ NA ŠLACHY A ÚPONY

Triatlonistce Gabriele Hejtíkové, která se dříve věnovala aktivně veslování, pomohla tato metoda v okamžiku, kdy ji v tréninku zastavil zánět v pravém třísele. Žena, která si letos vyzkoušela i Swissman, extrémně náročný závod v alpském terénu, postoupila léčbu krevní plazmou právě u MUDr. Milana Kutáčka. „Gábina přišla s poměrně

frekventovanou diagnózou. Konkrétně šlo o zánět úponu šlasy dlouhého přímého stehenního svalu.

U sportovců je to časté onemocnění, jehož léčba je poměrně zdoluhavá.

Standardní rehabilitační léčba často nezabere. Pomáhá také dlouhodobý klid, ale ten sportovci často odmítá-

jí. Další možností je místní aplikace kortikoidů, čemuž se snažíme vyhnout, protože tento způsob léčby má řadu nežádoucích účinků.

Gábina se na ortopedii objevila před více než dvěma lety, tedy v době, kdy lékaři s u nás tehdy zcela novou metodou léčby začínali.

To, že se hojíme, bereme jako samozřejmost, ale je to vlastně tak trochu zázrak. A za hojivé tendence může právě krevní plazma.

Stala se tak jednou z prvních pacientek s touto diagnózou, která se léčila metodou ACP, tedy pomocí aplikace krevní plazmy.

RYCHLÁ A BEZPEČNÁ METODA

Zákroku se nebála, byť šlo tehdy o naprostou novinku v medicíně. Se svým ortopedem má totiž dlouhodobě dobré zkušenosti. Nechala si vysvětlit, v čem léčba spočívá a jaké jsou její výhody. *„Vyhovovalo mi, že mě to nevyřadí ze spousty přípravy na několik měsíců, a že je léčba rychlejší než jiné běžně používané metody.*

Představa, že jsem tři čtyři měsíce v klidu, budu chodit na magnety a pak možná bolest povolí, se mi ani trochu nelíbila.“

MUDr. Kutáček považuje za největší výhodu metody ACP fakt, že je naprosto

Součástí krevních destiček jsou chemické látky nazývané růstové faktory. Ty velmi příznivě působí na výživu a tvorbu tkání a napomáhají procesu hojení.

bezpečná. *„Pokud bych nepomohl, tak bych určitě neublížil – na rozdíl od jiných metod, které se k léčbě podobných zranění používají.“* Jedinou kontraindikací je léčba cytostatiky při nádorovém onemocnění, popřípadě některé vzácnější krevní choroby, jinak je ale dostupná pro všechny.

ZÁZRAČNÁ KREVŇÍ PLAZMA

A v čem konkrétně metoda ACP neboli aplikace krevní plazmy spočívá? Lékař odebere pacientovi 10 ml krve do dvouplášťové stříkačky, která zaručuje

plnou sterilitu po dobu přípravy a aplikace. Vloží ji do speciálního přístroje, jakési centrifugy, kde je během pěti minut odstředěna plazma. *Krevní plazma hraje důležitou roli, obsahuje totiž krevní destičky, jejichž součástí jsou chemické látky nazývané růstové faktory.* Ty velmi příznivě působí na výživu a tvorbu tkání. *„Známe jen třicet růstových faktorů, ale ve skutečnosti jich je třeba tisíc. Jsou to látky, které napomáhají procesu hojení. Často se totiž zapomíná na to, že tělo samo je tím nejdokonalším lékařem. To, že*

se hojíme, bereme jako samozřejmost, ale je to vlastně tak trochu zázrak. A za hojivé tendence může právě krevní plazma,“ vysvětluje lékař.

DLOUHODOBÝ KLID NENÍ NUTNÝ

Odstředěná plazma s růstovými faktory je pak injekčně aplikována do postiženého místa, v případě Gábiny rovnou do bolavé šlachy. *Počet injekcí závisí na individuálním stavu pacienta.* Gábina potřebovala dvě dávky, což je u sportovců při této diagnóze běžné množství. Z ortopedické ordinace

odešla po svých, aplikace jedné dávky, včetně odběru krve, trvala zhruba dvacet minut. Lékař pacientku poučil, že má být v klidu, především žádné běhání. „Odpočívala jsem tak týden dva. Pak jsem pomalu začala s pohybem a zhruba po měsíci jsem znovu začala s tréninkem,“ popisuje triatlonistka, jak probíhala rekonvalescence. **Gábina má i dva roky po aplikaci dvou dávek krevní plazmy naprostý klid.**

„Obecně se ale tyto záněty vracejí, a tak je možné, že se potíže obnoví, zejména pokud by došlo k přetřepování nebo k úrazu,“ vysvětluje její ošetřující lékař a nabádá mladou sportovkyni k opatrnosti.

Mikrotrauma totiž často vzniká z přetřepování. Zranit se ale můžete i kvůli tomu, že nějaký pohyb uděláte najeďnou jinak.

„Třeba malým, tahavým bolestem kolem kloubů se často nevěnuje větší pozornost. Ale delší klid by byl v takovém případě určitě na místě. Bolest je totiž ochranný fyziologický prvek, jakási červená kontrolka rozsvícená na naší palubní desce,“ upozorňuje aktivní sportovce lékař.

VYLÉČENÝ KLAVÍRISTA

Ortoped Milan Kutáček má zatím s léčbou pomocí metody ACP tříapůlleté zkušenosti a s výsledky je spokojen. „Když jsem s touto metodou začínal, byla léčba šlachových poranění a úponových zánětů jednoznačně na prvním místě. Dnes máme velmi dobré zkušenosti i s artrózami drobných kloubů, a to jak u zánětlivých procesů, tak u bolestivých syndromů z přetížení. Třeba horolezci a lezci po stěnách mívají často problémy s drobnými klouby a šlachami

na rukou a ukazuje se, že v takových případech metoda velmi dobře funguje,“ uvádí MUDr. Milan Kutáček, který plazmou pomohl i člověku s artritidou zápěstí. Šlo o muže, jehož životním koníčkem je hra na klavír. „Prodělal zřejmě nějakou virózu a po té ho při hře začaly vždy po dvaceti minutách bolet ruce tak, že musel hrání nechat. Nepomohly mu ani kortikoidy, podávané přímo do prostoru zápěstních kloubů, ale plazma mu nakonec pomohla.“

METODA BUDOUCNOSTI?

Metody léčby krevní plazmou se v poslední

době používá stále častěji i v těžších případech.

Existuje totiž skupina pacientů, kteří potřebují endoprotézu, například nový kyčelní nebo kolenní kloub, ale z nějakého důvodu na operaci nemohou nebo nechtějí jít. I jim tato metoda může pomoci. „Nenaroste jim sice nová chrupavka, ale dochází k zlepšení hybnosti a k ústupu potíží.“ **V případě velkých kloubů však často pacient potřebuje i pět nebo šest aplikací.**

Je také dobré vědět, že účinek se v tomto případě dostavuje vždy se zpožděním. To, nakolik bude léčba účinná, pochopitel-

ně záleží i na tom, v jaké fázi nemoci pacient za lékařem přijde. „Metoda může selhat u zastaralých chronických stavů, zejména pokud byly již dříve léčeny kortikoidy. Nikdy jsem se ale neseptal s tím, že by se někdo zhoršil. Léčba mu vždycky pomohla,“ dodává k tomu lékař, podle kterého je léčba krevní plazmou metodou budoucnosti.

NA POTVRZENÍ METODY SE STÁLE ČEKÁ

Léčba krevní plazmou není v žádné evropské zemi ani ve Spojených státech amerických, kde na tento způsob léčby přišli, součástí zdravotního pojištění. Aplikace jedné dávky stojí zhruba 3 500 až 4 000 korun podle pracoviště, kde zákrok podstoupíte. „Ochota pojišťoven hradit nové léčebné postupy, které nejsou život zachraňující, je dost nízká,“ odpovídá mi ortoped na otázku, zda bude v budoucnu tato metoda léčby alespoň částečně hrazena zdravotními pojišťovnami. Navíc, i přes laboratorní důkaz a publikované klinické úspěchy s touto metodou, zatím neexistuje komplexní vědecká studie na dostatečném počtu pacientů, která by definitivně vědecky potvrdila její léčebný efekt. Milan Kutáček je ale optimistický: „Na ortopedických kongresech se o léčbě plazmou běžně mluví. Je jen otázkou času, kdy bude tato metoda definitivně přijata. Teď se například zkoumá i problematika tzv. únavových, pomalu se hojících zlomenin, které vznikají z přetížení. Podle mě může být tato metoda časem platná i v této oblasti,“ uzavírá zkušený ortoped.

